

## POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2025 r.

Trybunał Stanu w składzie:

Piotr Andrzejewski (przewodniczący)

Piotr Sak (sprawozdawca)

Józef Zych

w sprawie wniosku adw. dra X.Y., obrońcy Przewodniczącego Trybunału Stanu Małgorzaty Manowskiej, o stwierdzenie wyłączenia z mocy prawa od udziału w sprawie Jacka Dubois, Kamili Ferenc, Adama Koczyka, Marka Małeckiego, Marka Mikołajczyka, Marcina Radwan-Röhenschef, Przemysława Rosatiego i Piotra Zientarskiego i zarządzenia Zastępcy Przewodniczącego Trybunału Stanu z dnia 25 sierpnia 2025 r.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 29 sierpnia 2025 r.,

na podstawie art. 19 ust. 4 i art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 i 4 i art. 42 § 1 i § 4 k.p.k.

### **postanowił:**

wyłączyć od udziału w sprawie członków Trybunału Stanu: Jacka Dubois, Kamilę Ferenc, Adama Koczyka, Marka Małeckiego, Marka Mikołajczyka, Marcina Radwan-Röhenschefa, Przemysława Rosatiego, Piotra Zientarskiego, Sabiny Grabowskiej, Macieja Miłosz, Marcina Wawrzyniaka i Macieja Zaborowskiego.

Piotr Andrzejewski

Józef Zych

Piotr Sak

## Uzasadnienie

W dniu 4 września 2024 r. w Wydziale Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej w sprawie o sygn. akt [...] wszczęto śledztwo w sprawie podejrzenia popełnienia przez Przewodniczącą Trybunału Stanu dr hab. Małgorzatę Manowską przestępstw z art. 231 § 1 k.k. i art. 231 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.. W dniu 16 lipca 2025 r. prokurator Dariusz Makowski – Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej skierował do Trybunału Stanu wniosek w sprawie podjęcia uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie Przewodniczącego Trybunału Stanu do odpowiedzialności karnej, w sprawie o sygn. akt [...].

W dniu 7 sierpnia 2025 r. obrońca X.Y. złożył wniosek na podstawie art. 40 § 1 pkt 4 KPK w zw. z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 762 z późn. zm.) o stwierdzenie wyłączenia z mocy prawa od udziału w sprawie o sygn. akt TS 1/25 w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Przewodniczącej Trybunału Stanu dr hab. Małgorzaty Manowskiej sędziów Trybunału Stanu: Jacka Dubois, Kamilę Ferenc, Adama Koczyka, Marka Małeckiego, Marka Mikołajczyka, dr Marcina Radwana-Röhrenschef, Przemysława Rosatiego, dr hab. Piotra Benedykta Zientarskiego, z uwagi na fakt, iż zostali przesłuchani w charakterze świadków w sprawie toczącej się przed Prokuraturą Krajową Wydział Spraw Wewnętrznych o sygn. akt [...].

Jednocześnie na podstawie zarządzenia Zastępcy Przewodniczącego Trybunału Stanu z dnia 25 sierpnia 2025 r., zobowiązano Trybunał Stanu do rozpoznania i rozstrzygnięcia orzeczniczego zakresu ewentualnego wyłączenia sędziów Trybunału Stanu z racji ich przesłuchania w charakterze świadków w toczącej się w Prokuraturze Krajowej, Wydział Spraw Wewnętrznych o sygn. akt [...] łącznie z rozpoznaniem orzeczniczym wniosku w tym zakresie adw. X.Y..

## **Trybunał Stanu rozważył, co następuje:**

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o Trybunale Stanu - w postępowaniu przed Trybunałem Stanu oraz Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej. Wobec braku przepisów *lex specialis* we wskazanym powyżej akcie normatywnym odnośnie trybu i przyczyn wyłączenia członków Trybunału Stanu, należy we wszystkich nieuregulowanych kwestiach stosować przepisy Kodeksu postępowania karnego. W myśl art. 40 § 1 k.p.k. sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio;
- 2) jest małżonkiem strony lub pokrzywdzonego albo ich obrońcy, pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego albo pozostaje we wspólnym pożyciu z jedną z tych osób;
- 3) jest krewnym lub powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2 albo jest związany z jedną z tych osób węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli;
- 4) był świadkiem czynu, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka lub występował jako biegły;
- 5) brał udział w sprawie jako prokurator, obrońca, pełnomocnik, przedstawiciel ustawowy strony, albo prowadził postępowanie przygotowawcze;
- 6) brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub wydał zaskarżone zarządzenie;
- 7) brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone;
- 8) (uchylony)
- 9) brał udział w wydaniu orzeczenia, co do którego wniesiono sprzeciw;
- 10) prowadził mediację.

Wymaga emfazy, iż przepis ten normuje instytucję wyłączenia sędziego z mocy prawa (*iudex inabilis*), która wraz z wyłączeniem sędziego na wniosek (art. 41 kpk) tworzy ogólną konstrukcję wyłączenia sędziego, jako gwarancję obiektywizmu organu procesowego (zob. art. 4), eliminującą jednocześnie niebezpieczeństwo konfliktów sumienia u sędziego. Wyłączenie z mocy prawa

(art. 40 kpk) to sytuacje, w których zawsze zachodzi bezwzględna niezdolność sędziego do orzekania.

Odnosząc się do złożonego wniosku obrońcy należy w prologu wskazać, iż jak wynika z art. 42 § 1 k.p.k. wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. W sytuacji gdy wystąpi jedna z przyczyn wyłączenia sędziego *ipso iure* (art. 40 KPK), sędzia wyłącza się sam poprzez złożenie do akt pisemnego oświadczenia z uzasadnieniem (wskazującym powód takiej decyzji), które nie podlega kontroli i wywołuje skutki prawne, a wówczas w jego miejsce wstępuje inny sędzia. Złożenie oświadczenia przez sędziego o wyłączeniu się od udziału w sprawie jest jego obowiązkiem (zob. J. Bratoszewski, [w:] Bratoszewski i in., Kodeks, t. I, s. 400; E. Skrętowicz, *Iudex inhabilis*, s. 56). Takowy obowiązek wypełnili członkowie Trybunału Stanu Marek Czeszkiewicz (k. [...]), Jan Majchrowski (k. [...]) i Adrian Salus (k. [...]) oświadczenia, iż wyłączają się z niniejszej sprawy z uwagi na zaistnienie przesłanki z art. 40 § 1 pkt 4 k.p.k. W razie braku samowylączenia w rachubę wchodzi wyłączenie z urzędu (*ex officio*), nawet gdyby strona złożyła wniosek w tej kwestii - czego nie przewiduje ustawa (por. W. Grzeszczyk, KPK. Komentarz, 2006, s. 78). W razie gdy oświadczenie nie zostało złożone przez sędziego, wpłynął zaś wniosek o wyłączenie go od udziału w sprawie z uwagi na okoliczności wymienione w art. 40, kwestia powinna być rozpoznana przez sąd na zasadach określonych w § 4 komentowanego przepisu; wprowadzie ustawa nie przewiduje złożenia wniosku o wyłączenie sędziego z powodów określonych w art. 40, to jednak możliwość taką należy dopuścić w związku z treścią art. 9 § 2 k.p.k. i uznać, że sąd proceduje wówczas z urzędu (tak trafnie T. Grzegorzczak, Komentarz do art. 42 k.p.k., s. 183). Wobec powyższego należało dokonać na zasadzie oficjalności weryfikacji, którzy z członków Trybunału Stanu złożyli depozycje w toku postępowania przygotowawczego.

Przepisy o wyłączeniu sędziego *ex lege* mają charakter norm wyjątkowych, statuują bowiem sytuacje, będące odstępstwem od reguły, że każdy sędzia jest władny do orzekania w sprawie przynależnej do właściwości jego sądu. Nie można tu zatem stosować interpretacji rozszerzającej ani analogii. Wyliczenie zawarte w art. 40 ma charakter enumeratywny, nie można go zatem rozszerzać na sytuacje w nim nie przewidziane (zob. w. SN z 29 kwietnia 1982 r.,

II KR 78/ 82, OSNKW10-11/1982, poz. 76). W literaturze wskazuje się, że inicjatywa wyłączenia sędziego spełnia trzy zasadnicze funkcje: zapewnia bezstronność orzekania, utwierdza zaufanie społeczne co do bezstronności sądu oraz pozwala jak już wskazano powyżej eliminować konflikty w sumieniu sędziego (E. Skrętowicz, w: J. Grajewski, E. Skrętowicz, KPK. Komentarz, 1996, s. 57). Aktualnie obowiązujący przepisy KPK nie przewidują wyłączenia sędziego *in abstracto*, gdyż rozważanie wyłączenia sędziego w oparciu o art. 40 § 1 KPK lub 41 § 1 KPK dopuszczalne jest jedynie w stosunku do konkretnego sędziego, który został wyznaczony do udziału w sprawie, a nie sędziego, który teoretycznie może zostać wyznaczony do składu orzekającego (post. SN z 27.8.2020 r., II DSI 37/18, Legalis, czy post. SN z 9.8.2024 r., I ZO 118/24, Legalis) – *vide* – komentarz do art. 40 KPK pod red. Sakowicz 2025, wyd. 11/Paweł Czarnecki, Andrzej Ważny, Legalis).

Wnioskodawca upatruje podstawę wyłączenia członków Trybunału Stanu w związku z wypełnieniem się i zmaterializowaniem przesłanki przewidzianej w art. 40 § 1 pkt 4 KPK, tj., że sędzia podlega wyłączeniu w sytuacji, gdy był świadkiem czynu, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka. Wykładnia omawianego przepisu prowadzi do wniosku, że nie jest wystarczający sam wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka, ale musi do przesłuchania faktycznie dojść (tak też doktryna; por. m.in. T. Grzegorzczak, KPK. Komentarz, 2008, s. 176), Kodeks postępowania karnego nie precyzuje, jaki charakter muszą mieć zeznania złożone przez sędziego. Nawet więc gdy są one nieistotne dla sprawy, ich złożenie skutkuje wyłączeniem sędziego z mocy prawa (J. Grajewski, S. Steinborn, w: L.K. Paprzycki, KPK. Komentarz, t. 1, 2013, s. 187, s. 180; E. Skrętowicz, Podstawy wyłączenia, s. 338).

Z uwagi na fakt, iż członkowie Trybunału Stanu: Jacek Dubois (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Kamila Ferenc (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Adam Koczyk (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Marek Małecki (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Marek Mikołajczyk (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Marcina Radwan-Röhrenschef (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Przemysław Rosati (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Piotr Benedykt Zientarski (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Sabina Grabowska (depozycje z dnia [...] kr. [...]),

Maciej Miłosz (depozycje z dnia [...] r., k. [...]), Marcin Wawrzyniak (depozycje z dnia [...] r., k. [...]) i Maciej Zaborowski (depozycje z dnia [...] r., k. [...]) zostali przesłuchani w toku postępowania przygotowawczego – stali się oni bezwzględnie niezdolni do rozpoznania sprawy, do której zostali przydzieleni zarządzeniem Zastępcy Przewodniczącego Trybunału Stanu z dnia 31 lipca 2025 r.

Należy podkreślić, iż wskazane powyżej osoby, pomimo otrzymania stosownego wezwania od organu postępowania przygotowawczego, mogły odmówić złożenia zeznań z uwagi na obowiązującą ich tajemnicę sędziowską, bowiem jako piastunom funkcji członka Trybunału Stanu przysługiwało takie uprawnienie. Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, czy art. 42 ust. 1 ustawy o Sądzie Najwyższym sędzia jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których poza jawną rozprawą sądową powziął wiadomość ze względu na swoje stanowisko sędziego. Przepisy te należy stosować per analogium do członków Trybunału Stanu, którzy składają przyrzeczenie sędziowskie. Tym samym w przypadku sędziów obowiązek zachowania tajemnicy ustaje jedynie w ściśle określonych przypadkach i gdy sędzia składa zeznania jako świadek przed sądem a nie przed prokuratorem. Wskazane pragmatyki służbowe wskazują szczegółowo warunki i przesłanki zwolnienia z tajemnicy sędziowskiej oraz dalszego przesłuchania. Przepis nakłada na sędziego obowiązek zachowania w tajemnicy okoliczności sprawy, o której powziął wiadomość ze względu na swój urząd poza jawną rozprawą sądową. Pojęcie „powziął wiadomość ze względu na swój urząd” oznacza nie tylko wiadomości powzięte w trakcie postępowania, w którym sędzia uczestniczy w składzie orzekającym, ale także wszelkie wiadomości o okolicznościach sprawy, z którą styka się ze względu na swój urząd (vide: Komentarz do art. 85 PrUSP Korózs 2004, wyd. 2, Legalis). Z tej prerogatywy skorzystał chociażby członek Trybunału Stanu Piotr Sak (k. [...]) Tym samym decydując się na złożenie zeznań w sprawie – przesądza, że dokonali jurydycznej auto-dyskwalifikacji wykluczającej ich z udziału w rozpoznawaniu sprawy.

Warto nadmienić, iż przez udział w sprawie (pojęcie utrwalone w piśmiennictwie i judykaturze) należy rozumieć nie tylko orzekanie w sprawie czy prowadzenie rozprawy, ale także wydawanie wszelkich postanowień i zarządzeń

w jej toku w danej instancji (m.in. *E. Skrętowicz, ludex inhabilis*, s. 18 i n.), a używane przez ustawodawcę pojęcie udziału w sprawie ma szerszy zakres niż określony w przepisie art. 439 § 1 pkt 1 udział w wydaniu orzeczenia (zob. wyr. SN z 17.5.2012 r., V KK 322/11, Biul. PK 2012, Nr 6, poz. 52). Natomiast "sprawą" (w rozumieniu art. 40 i 41 KPK) jest postępowanie zmierzające do rozstrzygnięcia o przedmiocie postępowania (post. SN z 21.6.2012 r., III KO 34/12, OSProk. i Pr. 2013, Nr 1, poz. 5). W razie zaistnienia podstaw wymienionych w § 1 pkt 1-10 sędzia wyłączony jest **od udziału w sprawie**, co oznacza że nie tylko nie może orzekać na rozprawie, ale w ogóle nie może w tej sprawie podejmować żadnych czynności (post. z 2.3.1974 r., III KR 47/74, OSNKW 1974, Nr 7-8, poz. 15 z aprobatą *A. Kaszyckiego, S. Mendyki*, Przegląd, WPP 1975, Nr 2, s. 232 oraz *M. Cieślaka, Z. Dody*, Przegląd, Pal. 1975, Nr 7-8, s. 23; post. SN z 27.11.1976 r., II KZ 208/76, OSNKW 1977, Nr 1-2, poz. 12 z aprobatą *M. Cieślaka, Z. Dody*, Przegląd, Pal. 1978, Nr 1, s. 36 oraz *A. Kafarskiego*, Przegląd, NP 1978, Nr 9, s. 1312; wyr. SN z 30.7.1987 r., III KZ 140/87, niepubl. z aprobowaną glosą *L. Sługockiego*, Pal. 1988, Nr 8-9, s. 137; post. SN z 15.1.1988 r., V KRN 352/87, OSNPG 1988, Nr 8-9, poz. 85. Patrz również *M. Siewierski*, [w:] *Bafia i in.*, Komentarz, s. 88; *J. Bratoszewski*, [w:] *Bratoszewski i in.*, Kodeks, t. I, s. 394; *T. Grzegorzczak*, Komentarz, s. 172; zob. szeroki wywód na ten temat w uzasadnieniu uchwały SN z 30.9.2003 r., I KZP 26/03, OSNKW 2003, Nr 9-10, poz. 82 z obszernymi aprobowanymi uwagami *R. A. Stefańskiego*, WPP 2004, Nr 2, s. 84 oraz krytyczną glosą *R. Kmiecika*, PiP 2004, Nr 6, s. 124). W doktrynie podkreśla się, że pojęcie "udział w sprawie" powinno być tłumaczone rozszerzająco (tak trafnie *E. Skrętowicz, ludex inhabilis*, s. 18; *tenże*, [w:] *Kmiecik, Skrętowicz, Proces*, s. 143). Z pewnością ustawodawca nieprzypadkowo użył tu sformułowania "wyłączony od udziału w sprawie", nie zaś określenia "wyłączony od udziału w rozpoznaniu sprawy". To przesądza o tym, że nie wolno mu podejmować decyzji także w jakichkolwiek kwestiach incydentalnych (Komentarz do art. 40 KPK red. Hofmański 2007, wyd. 3, Legalis). Jednocześnie w epilogu rozważań w tej materii - jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2023 r. I KZP 22/22, której nadano moc zasady prawnej - pojęcie „sprawy”, o jakim mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym

przedmiocie procesu, jak również postępowań incydentalnych, w tym takich, które mają miejsce w ramach sprawy głównej. Postępowanie dotyczące immunitetu ma charakter incydentalny w toczącym się postępowaniu karnym, a tym samym przesłuchanie członków Trybunału Stanu w toku postępowania przygotowawczego, który dał asumpt i kausę do złożenia wniosku w sprawie podjęcia uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcia Przewodniczącego Trybunału Stanu do odpowiedzialności karnej, stanowi realizację przesłanki z art. 40 § 1 pkt 4 k.p.k., skutkującej wyłączeniem tych sędziów z mocy prawa od udziału w sprawie.

Niezależnie od granic i podstaw złożonego wniosku przez obrońcę X.Y. odnośnie ziszczenia się przesłanki implikującej wyłączenie wskazanych członków Trybunału Stanu z art. 40 § 1 pkt 4 k.p.k., dokonano także zbadania *ex officio* czy nie doszło do zmaterializowania się innej przesłanki skutkującej wyłączeniem sędziego z mocy prawa, tj. przez pryzmat art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., w szczególności dotyczącym członków Trybunału Stanu: Jacka Duboisa, Kamili Ferenc, Marka Małeckiego, Adama Koczyka, Przemysława Rosatiego i Marcina Radwan-Röhrenschef. Reguła odwołująca się do łacińskiej paremii *nemo iudex idoneus in propria causa* (*nemo iudex in causa sua*), a więc wyrażająca zasadę, że nikt nie może być sędzią we własnej sprawie, została przez ustawodawcę ujęta normatywnie jako jedna z podstaw wyłączenia sędziego z mocy samego prawa (*iudex inhabilis*), w art. 40 § 1 pkt 1 KPK. Przepis ten określa, że sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio. Zakaz orzekania we własnej sprawie to fundamentalna gwarancja procesowa. Nikt nie może być sędzią we własnej sprawie. Znaczy ona tyle co zakaz orzekania o samym sobie i swoich sprawach. Choć odnosi się wprost do sędziego służy przecież nie jemu, a stronom prowadzonego przezeń postępowania. Stanowi istotny element szerszej gwarancji braku stronniczości, braku uprzedniego nastawienia i obiektywizmu. Mieści się zatem w samym jądrze konstytucyjnego prawa strony do bezstronnego sądu, zagwarantowanego w art. 45 ust. 1 Konstytucji każdemu, czyja sprawa rozpoznawana jest przez sąd. Ratio legis tego przepisu sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Nie chodzi przy tym jedynie o tak ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, która

ex definitione ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio (tak: postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 28 października 2024 r., III KK 436/24). Sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Dla stwierdzenia podstawy wyłączenia sędziego, wymagane jest zatem istnienie określonej kategorii okoliczności, która, jeżeli zestawić ją z przedmiotem rozstrzygnięcia w określonej sprawie, prowadzi do wniosku o uzasadnionej wątpliwości co do bezstronności sędziego, mającego ją rozstrzygnąć. Oznacza to, że pomiędzy podnoszonymi okolicznościami, które powinny mieć charakter rzeczywisty i obiektywny, a rozstrzygnięciem konkretnej sprawy musi zachodzić związek funkcjonalny, pozwalający na możliwości wyprowadzenia z nich wniosku o istnieniu uzasadnionej wątpliwości co do braku bezstronności rozstrzygnięcia tej sprawy. Jak wynika z dorobku judykatury – postanowienia Sądu Najwyższego - Izba Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 30 listopada 2023 r., I ZO 75/23: wykładnia językowa tego określenia wskazuje, że chodzi tu o sprawę, która wprost ma związek z osobą sędziego, a więc taka sprawa, rozstrzygnięciem której sędzia jest osobiście zainteresowany, jak również postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 6 września 2022 r., II KK 44/21 - w kontekście podstawy wyłączenia z art. 40 § 1 pkt 1 KPK ratio legis tego rozwiązania sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków, przy czym nie chodzi jedynie o tak ewidentne przypadki, gdy sędzia jest stroną procesową, która ex definitione ma interes prawny w korzystnym dla siebie rozstrzygnięciu, ale o każdy przypadek, gdy sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio. W zakresie bezpośredniego związku sędziego ze sprawą (art. 40 § 1 pkt 1 KPK) mieszczą się przypadki, gdy przedmiot rozstrzygnięcia wywiera bezpośredni wpływ na sferę uprawnień i interesów sędziego. Kontynuując kwerendę orzecznictwa w omawianej kwestii należy również przytoczyć judykat – postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 5 października 2022 r., V KK 329/22 w przypadku rozważania wyłączenia sędziego z tej przyczyny należy wskazać konkretne dotyczące go osobiście okoliczności, bowiem tylko to może uzasadniać przekonanie, iż rozstrzygnięcie sprawy wywrze wpływ na istotne

uprawnienia lub obowiązki tego sędziego, a nawet interes faktyczny (por. także postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 27 lipca 2021 r., II KO 36/21). W doktrynie podnosi się nawet, że sprawa dotyczy sędziego osobiście, gdy z rozstrzygnięcia sądu mógłby on odnieść choćby wyłącznie satysfakcję moralną (*J. Bratoszewski*, w: *R.A. Stefański, S. Zabłocki*, KPK. Komentarz, t. 1, 2003, s. 395, por. także postanowienie SN z 14.11.2024 r., II KO 97/24 *Legalis*). Dokonując rekapitulacji tych ogólnych rozważań na tle komparatystyki orzeczniczej - w zakresie dyspozycji art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. mieszczą się nie tylko tak ewidentne przypadki, gdy rozstrzygnięcie przedmiotu procesu wywiera bezpośredni wpływ na sferę uprawnień i interesów sędziego, takich jak zysk, strata itp., lub gdy z uwagi na własny interes prawny jest on osobiście zainteresowany jej wynikiem, ale nawet bądź zachodzi materialny lub moralny związek sędziego ze sprawą.

Wskazani członkowie Trybunału Stanu tj.: Jacek Dubois, Kamila Ferenc, Marek Małecki, Adam Koczyk, Przemysław Rosati i Marcin Radwan-Röhrenschef złożyli ustne zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wskazując, iż czynu mogła dopuścić się Przewodnicząca Trybunału Stanu Małgorzata Manowska, które następnie stały się kanwą i podstawą do zainicjowania postępowania przygotowawczego, a obecnie determinuje wolę zniesienia immunitetu przez organ postępowania przygotowawczego. Zawiadamiający dysponujący ponadprzeciętną wiedzą prawniczą i doświadczeniem praktyczno-naukowo-zawodowym decydując się na ustne złożenie zawiadomienia o niedopełnieniu obowiązków przez wskazaną powyżej osobę, ujawnili swoje negatywne nastawienie do zachowań wskazanej powyżej osoby w tym względzie. Zawiadomienie dotyczyło w ich ocenie paraliżu Trybunału Stanu i uniemożliwienia wykonywania funkcji sprawowanych w Trybunale Stanu, tj. udziału w pełnym składzie Trybunału Stanu, a więc dotyczyło bezpośrednio ich uprawnień jako członków Trybunału Stanu. Co więcej decyzja o złożeniu ustnego zawiadomienia, pomimo że nie posiadają statusu pokrzywdzonych, powoduje iż są zainteresowani uzyskaniem oczekiwanego efektu i rezultatu takowej akcji, tj. wszczęciem i prowadzeniem postępowania przygotowawczego a docelowo poniesieniem odpowiedzialności karnej przez osobę, której imputują nielegalne działanie. W świetle wskazanych powyżej judykatów i stanowiska doktryny –

można uznać, iż sprawa dotyczy ich bezpośrednio. W tej sytuacji w stosunku do członków Trybunału Stanu, tj. : Jacka Duboisa, Kamili Ferenc, Marka Małeckiego, Adama Koczyka, Przemysława Rosatiego i Marcina Radwan-Röhrenschefa zachodzi dodatkowa przesłanka przewidziana w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., obligująca do wyłączenia tych sędziów z mocy samego prawa.

Mając na uwadze powyższe okoliczności – należało postanowić jak na wstępie.

Piotr Andrzejewski

Józef Zych

Piotr Sak

[A.W.]

[M.J.]